



Karin Beronius
upptäckte retoriken

Tala – en viktig baskunskap

Karin Beronius vill att retorik ska bli ett skolämne

Karin Beronius lägger ifrån sig besticken. Den bräserade gösen får vänta. På lunchrestaurangen har det blivit allt stimmigare, hon lutar sig fram och berättar att här i Mora gick hon i gymnasiet.

– Jag var inneboende. Det är bara två och en halv mil från min hemby Blyberg men på den tiden gick det ingen buss.

I dag är Karin Beronius tillbaka i Älvdalen, om än inte i samma by. Hon har varit lärare i sin egen gamla skola, Älvdalsskolan, och det var där intresset för retorik byggdes upp. Ett intresse som i dag också är hennes levebröd.

Sedan några år tillbaka är hon sin egen och arbetar med att hålla kurser, föreläsningar, coacha och driva projekt. Men en halv dag i veckan är hon fortfarande fransklärare.

– Jag blev tvungen att välja. Retoriken tog allt mer tid och kändes viktig. Skolpolitiker pratar mycket om att läsa och skriva men ingenting om att tala. Jag tycker att det är en minst lika viktig baskunskap.

»DET ÄR EN UPPLEVELSE ATT SE HUR DERAS SJÄLVKÄNSLA VÄXER.«

I samhället, utanför politikerleden, har retorikens betydelse uppmärksammats alltmer. Karin Beronius säger att många lärare är intresserade och vill veta hur retorik kan användas. De upplever att eleverna behöver det.

SJÄLV UPPTÄCKTE HON retoriken vid en stipendieresa till en skola i Skottland.

– Då var jag lärare i Mora och stipendiet handlade om något helt annat. Men jag blev fascinerad av hur skolan jobbade med retorik även med små barn. Jag hade aldrig innan tänkt på vilken betydelse det kan ha, förklarar Karin Beronius.

Det var när hon bytte jobb, lämnade Mora och började på Älvdalsskolan, som tankarna på retoriken kom tillbaka. Visst hade hon varit med om tysta och blyga elever förr, men inte så tysta.

Genom hennes initiativ blev retorik en del i undervisningen – från förskoleklass till och med år 9. Det blev så bra att projektet 2002 vann flera priser – två från skolpriset Spira och ett från Utbildningsakademien.

Det hela började 1999. Karin var ledare och idéspruta, under första året utbildades intresserade lärare till retorikpiloter och tillsammans gjorde man en kursplan. Året efter satte man i gång med eleverna.

PERSONLIGT KARIN BERONIUS

ÅLDER 59 år.
YRKE Lärare i engelska, franska och tyska. Numera egen företagare i retorik.

FAMILJ Make och tre vuxna barn.

BOR Byn Västäng i Älvdalen, i ett grått eternithus.

FRITID Går mycket i skogen, sommarmartiden ägnas åt blomodlingarna.

AKTUELL Arbetar för att alla elever ska få lära sig retorik.

– Det är en upplevelse att se hur deras självkänsla växer i takt med förmågan att uttrycka sig. Hur de lär sig att använda inte bara huvudet utan också kroppen, lyssna aktivt och ge respons. Retorik handlar om språket som aktivitet, inte om vokabulär och grammatik.

2015 SKA RETORIK finnas på schemat i svenska skolor. Det är målet för den ideella organisationen Retorikkollegiet där Karin Beronius är ledare för arbetsgruppen Skola & utbildning.

Gösen är uppäten, kaffet urdruckat. På väg till stationen kör vi förbi Gustav Vasa, som med årets Vasaloppskrans inklämd i rockveckan ser ut över Siljan. För Karin Beronius har statyn en alldeles egen betydelse.

– Min farfar var finsnickare och hjälpkarl åt Anders Zorn. En dag kom Zorn och sa: Jag har börjat på en gubbe, vill du göra den färdig? Den gubben blev Vasastatyn. *

VIVECA BROZIN BOHMAN
viveca.brozin.bohman@lararforbundet.se